

Таким чином, коучингові технології мають значний потенціал у забезпеченні сталого професійного розвитку фахівців соціальної сфери. Вони сприяють підвищенню ефективності діяльності, розвитку рефлексивного мислення, формуванню навичок самоменеджменту та зміцненню психологічної стійкості.

Список використаних джерел:

1. Лещук Г.В. Сутнісні характеристики емпатії як професійно значущої риси соціального працівника. *Науковий журнал Хортицької національної академії. Серія: Педагогіка. Соціальна робота.* 2021. Вип. 1. С. 176–184.
2. Нежинська О. О., Тименко В.М. Основи коучингу: навчальний посібник. Київ; Харків: ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2017. 220 с.
3. Ніколаєв Л. Технології коучингу як інструмент підвищення ефективності діяльності фахівців соціономічних професій. *Вісник Національного університету оборони України.* 2024. 5 (81). С. 126–134.

Софія Наконечна,
здобувач другого рівня вищої освіти,
спеціальності 231 Соціальна робота,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник: **Галина Олійник,**
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи та
соціальної педагогіки,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА

Постановка проблеми. Сучасні процеси у суспільстві, швидкі зміни в освіті, соціальній політиці та засобах зв'язку вимагають від соціального педагога постійно оновлювати знання, навички та здібності. Професійний розвиток особистості соціального педагога – це гарант ефективного розв'язання соціально-педагогічних задач, підтримки дітей, молоді, сімей і людей, які вразливі в соціальному відношенні. З урахуванням людяності професії важливим є не тільки розвиток професійних знань, а й здатність приймати рефлексію, проявляти емпатію, розвивати комунікативні навички та бути готовим до саморозвитку [1, с. 45].

Проблема професійного розвитку соціального педагога дуже важлива в умовах євроінтеграції України, тому що система освіти зосереджена на компетентному підході, неперервному навчанні та розвитку особистих можливостей майбутніх фахівців [2, с. 27].

Виклад основного матеріалу дослідження. Професійне розвиток соціального педагога – це постійний процес розвитку особистих і професійних якостей, необхідних для виконання соціально-педагогічних функцій. У його структурі виділяють три компоненти: когнітивний, мотиваційно-ціннісний і діяльнісний. Когнітивний компонент охоплює засвоєння теоретичних основ соціальної педагогіки; мотиваційно-ціннісний – розуміння важливості професії для суспільства; діяльнісний – використання навичок у практичній діяльності [3, с. 56].

Соціальний педагог працює на межі педагогіки, психології, соціології та права, тому його професійне розвиток має міждисциплінарний характер. Це вимагає від нього розвитку критичного мислення, етичної культури, толерантності та здатності до ефективної взаємодії з іншими людьми. Процес професійного зростання включає кілька етапів: орієнтацію, навчання, адаптацію, самовдосконалення і самореалізацію. На початку з'являється бажання працювати в обраній галузі та розуміння її важливості для суспільства. Під час навчання в університеті студент набуває основних знань і навичок. Під час адаптації особистість відчуває, як вона входить в нове середовище та шукає власного способу роботи. Далі відбувається самовдосконалення через участь у семінарах, тренінгах, самоосвіту. На останньому етапі особистість досягає високого рівня професійних навичок і може реалізовувати інноваційні ідеї [4, с. 32].

На професійний розвиток соціального педагога впливають внутрішні та зовнішні фактори. Внутрішні – це мотивація, бажання до самореалізації, рівень рефлексії, емоційна стабільність, творчий підхід. Зовнішні – це умови праці, підтримка керівництва та колег, участь в професійних групах, можливості підвищення кваліфікації. Серед важливих факторів – професійна рефлексія, яка допомагає аналізувати свої дії, результати та шляхи подальшого зростання [2, с. 35].

Ефективність професійного розвитку залежить від забезпечення умов для неперервної освіти, методичного супроводу, розвитку самоосвіти, професійного управління та використання сучасних технологій. Важливу роль відіграють форми супроводу, як-от супервізія та коучинг, які підвищують професійну компетентність та запобігають вигоранню [1, с. 52].

Серед сучасних тенденцій варто зазначити зростання важливості цифрової грамотності та емоційного інтелекту соціального педагога. Здатність використовувати технології для обміну інформацією, моніторингу, аналізу соціальних процесів та діагностики значно підвищує ефективність роботи. Емоційний інтелект, своєю чергою, допомагає фахівцю краще зрозуміти потреби клієнтів та створити довірливі стосунки [5, с. 19]. Отже, професійний розвиток соціального педагога розглядається не лише як процес усунення недоліків і набрання навичок, а як глибоке особистісне зростання, яке спрямоване на реалізацію гуманістичних ідей, служіння суспільству та розвиток людини.

Висновки. Професійний розвиток соціального педагога – це безперервний і багатовимірний процес, який включає формування знань, навичок, цінностей та установок, потрібних для ефективної соціально-педагогічної діяльності. Він включає етапи орієнтації, підготовки, адаптації, самовдосконалення та самореалізації, а його ефективність визначається взаємодією внутрішніх і зовнішніх факторів. Подальші дослідження слід спрямувати на пошук інноваційних методів формування професійної компетентності соціальних педагогів в цифровому середовищі та розробку моделей неперервного професійного супроводу.

Список використаних джерел:

1. Безпалько О. В. *Соціальна педагогіка: теорія і технології*. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 432 с.
2. Зверєва І. Д. *Соціальна педагогіка*. Київ: Академвидав, 2019. 368 с.
3. Карамушка Л. М. *Психологія професійного розвитку особистості*. Київ: Ніка-Центр, 2018. 312 с.
4. Харченко С. Я. Професійна компетентність соціального педагога: сутність і структура. // *Наукові записки НПУ ім. М. Драгоманова*. 2021. №150. – С. 45–52.
5. Миськевич Л. В. *Формування професійної рефлексії майбутніх соціальних педагогів*. Тернопіль: ТНПУ, 2022. 210 с.

Віталій Кульчицький,
доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри педагогіки вищої школи та суспільних дисциплін,
Тернопільський національний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Ольга Попович,
здобувач другого рівня вищої освіти,
спеціальність 223 Медсестринство,
Тернопільський національний медичний університет
імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

**ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНО-ЕМПАТІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
МЕДИЧНОЇ ТА СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ**

Сучасні трансформаційні процеси у сфері медичної та соціальної допомоги, зумовлені глибокими суспільними змінами, модернізацією системи охорони здоров'я, посиленням міждисциплінарних зв'язків і підвищенням вимог до якості професійної діяльності, актуалізують необхідність переосмислення змісту, форм і методів підготовки фахівців цих галузей. Динаміка соціальних процесів, розвиток біоетики, розширення сфери комунікативних практик у професійній діяльності та впровадження інноваційних технологій лікування і реабілітації потребують нового бачення ролі особистісного чинника у системі професійної компетентності.